

AMERIŠKI SLOVENEC

PRVI SLOVENSKI LIST V AMERIKI.

GESLO: ZA VERO IN NAROD — ZA PRAVICO IN RESNICO — OD BOJA DO ZMAGE!

GLASILO S. K. DELAVSTVA — DRUŽBE SV. DRUŽINE V JOLIETU — IN S. P. DR. SV. MOHORJA V CHICAGO.

ŠTEV. (No.) 147.

CHICAGO, ILL., ČETRTEK 18. SEPTEMBRA — THURSDAY, SEPTEMBER, 18, 1924.

LETNIK XXXIII.

Izza kulis londonske konference.

(Izvirno poročilo za A. S. in Edinost.)
Poroča Rev. L. Kuhar.
(Dalje.)

Mi se spominjamo, da je med drugimi velikimi sanjami Nemčija izšla Bismarcka ljubila z gorečo ljubeznijo lepo vizijo nemškega naroda — gospodarja svetovne železne industrije. Na lastni zemlji ima neizčrpne zaklade na premogu, ki bi gonil njene tovarne ven do sive daljne bodočnosti. Onstran Rena, v Francoski Lotaringiji pa leži železna ruda v množinah, ki jih nobena država razen Amerike nima. Vmes, med premogom in železom, teče Ren, velikanski vodovod, ki se izliva v široki ocean. Ideja združiti obe rudi v eni sami državi jih udinjiti enemu skupne, mu vodstvu ter postaviti na obalah Rena največje tovarne na svetu, ki bi splavljale svoje železo in svoje jeklo dol po Renu, do morja in od tod po širnem svetu, je vabljiva in gigantna. Porenskem premogovno-železnemu trustu bi se nikdo ne mogel upirati. konkurenca bi podrl pod svojo težo. Nadalje vemo, da je jeklo in železo glavno obrambno in transportno sredstvo. Kontrola nad ruhrskim premogom in nad lotarinškim železom bi izročila Nemčiji v roke ne samo železni trg ampak tudi vse ladjedelnice, trgovska in vojna brodogradnja, železnice po suhem in trgovske poti po zraku. Ni čuda torej, ako se je Nemčija vdala tej veličastni viziji, in z očmi zgubljenimi o blestečih barvah tope bodočnosti, nepremišljeno stopila v prepad, ki ga ni videla. Tukaj iščimo vzrok za angleško intervencijo na strani Francije. Ne invazija Belgije, ne strah pred obstoječo nemško konkurenco ampak strah, da se Nemčija izvije premagani Franciji iz rok njenih železnih rudnikov, je gnal V. Britanijo v vojsko in odločil njen izid.

Mir je te sanje razgalil oziroma sanjalce zamenjal Francija je dobila nazaj železne rudnike, ki jih ji je iztrgal Bismarck pred 50 leti in s svojimi reparacijskimi pravicami je dobila v roke bič, ki ga lahko suče nad glava mi premagane Nemčije. Francoske čete so prišle dol do Rena, kot svoje dni pod Ludovikom in pozneje pod Napoleonom. Na nasprotni obali so se jim pokazali sivi dimniki westfalskih premogovnikov. Ne smemo se čuditi, ako se je Francija, pijana zmage in na drugi strani vedno še v strahu pred novimi vpadi njene velike sosedice, zagledala v isto Fata-morgana: Ako je Viljem mislil pritegniti k sebi francosko železo in svojo podjetju dati pruske barve, zakaj naj bi Francija ne porabila priliko, zasegla nemški premog ter na železno-premogovni trust obesila svojo trikoloro! Ta misel je bila v ozadju vse francoske politike zadnjih let. Mi tega ne konstatiramo s kakim prepričanim namenom, ker ideja je res tako velika, da ji je Nemčija riskirala svojo eksistenco in da je tudi Francija opravičena ako je padla pod

njen čar. Stopoma je slednja izvrševala svoj načrt, stopoma se bližala mavrici na obzorju. Iznašla je v to svrhu svojo reparacijsko teorijo: Nemčiji se morajo naložiti bremena, ki jih ne bo mogla nositi, nato pa porabiti nemško plačevalno nezmožnost za nadaljne nasilne vojaške korake napram njej in slednji, spričo popolne onemoglosti nemškega naroda iti v Nemčijo in se plačati — s premogovniki. Na vrata westfalskega premogovnega revirja pa se obesi listek z napisom: Začasno zasedeno. Kadarko bomo plačani odidemo. Logično temu koraku so sledili separatisti in manevri v Porenju, ki naj bi most med Ruro in Lotaringijo tudi politično odtrgali od nemške države, ter predali Franciji Ren in s tem izvozni kanal iz svojega gospodarskega srca ven na široko morje.

Francija je kupovala glave svojih zaveznikov z dragim denarjem. Slovanske države so se popolnoma naravno naslonile nanjo. Belgijo si je privla k sebi z vojaško pogodbo in z morebitnimi obljubami mastne participacije Anglijo je kupovala v Versailles s tem, da se je desintegrirala nad nemškimi kolonijami, ji izročila večji del turških mandatornih pokrajin zapustila velika petrolejska bogastva v Mosul, in pozneje na konferenci v San Aemu, kjer ji je stavila na razpolago skoroda vsa svoja petrolejska posestva. Vsa ta popustljivost se da razumeti samo, ako je bila motivirana s posebnimi misli na prihodnjost Porenja, kjer je Francija hotela imeti svobodno roko. (Dalje sledi.)

Boljševiško gibanje na Balkanu.

Neko poročilo iz Dunaja pravi, da boljševiško gibanje na Balkanu napreduje. Pravi, da to potrjuje dejstvo, o množanju političnih umorov kakor tudi o napadih komitativ na Srbijo in Grško. Zadnji umor te vrste je bil, ko je bil umorjen Todor Alexandrov, vodja macedonskih revolucionarjev, kateri je pa tudi že sam več svojih političnih nasprotnikov poslal na drugi svet.

Dalje pravi poročilo, da ima sovjetska Rusija za svoje orodje Radič, a ki razširja po Jugoslaviji komunistične ideje in da je Radič za panslavizem. (Op. urednika: Bralec naj ne pozabi, da je zgornje poročilo iz Dunaja, katerim smrdi panslavizem in ki bi radi videli notranje nemire v Jugoslaviji, kar vedo, da bi poslabšalo ugled Slovanov pred drugim narodom.)

Nashville, Tenn. — Mrs. Bety Lyles Wilson, stara 64 let ekspertka v kuharski umetnosti, ki je bila znana v Beli hiši za časa prezidenta Wilsona, Tafta, Roosevelta in McKineya, kot najboljša kuharica, zlasti peciva, je na naglo umrla.

RAZNE VESTI.

Washington. — Senator McKinley, ki se je vrnil iz Evrope je obiskal v Beli hiši Coolidgea in mu povedal, da je Evropa močno za Davesov načrt, kateri se bo izkazal zelo koristen za Evropo, ne bo pa na kvar tudi podjetnim Amerikancem. Poleg te novice je še zvedel prezident ob istem času, da ima lepo priliko republikanska stranka, da zmaga v državi Maryland. To novico mu je prinesel senator Weller.

Kingston, N. J. — Truplo pogrešane šolske deklice stare 15 let, so našli ob jezeru Carnegie. Imela je rano od krogle na levi strani glave, leva roka ji je bila odrezana pri rami, najgroznejše je pa truplo deklice imelo izruvane oči. Detektiivi so na delu. Dekle se piše Elizabeth Johnson iz Aqueduct, N. J. in je bila zelo lepa. Pogrešala se je od 12 avgusta.

Lafayette, La. — Miss Anastasia Boudreaux, stara 18 let, se bori v bolnišnici s smrtjo na zadobljenimi ranami, katere ji je prizadel njen 5-letni bratec s sekuro na vratu. Dekle je bilo sito življenja in ko je bila sama doma s svojim bratcem mu je dala sekuro in položila glavo na pripravi prostor, nato mu pa dala navodilo kam in kako naj udari, tako je udaril trikrat, ker pa je bila dečkova roka prešibka, ji ni mogel prizadejati smrtnega udarca.

Washington. — Amerika, Anglija in Italija se pripravljajo za tekmo z morskimi letali v oktobru. Do sedaj ima Amerika rekord v hitrosti.

South Bend, Ind. — Bur Lee, 17 let stara deklica je bila mrtva, dve druge njene prijateljice pa težko ranjene, ko se je avto v katerem so se vozile preobrnil in jih pokopal pod seboj.

Zeneva, Švica. — Charles Zueblin, dobro znani sociolog in bivši član čikaške univerze, je nanaglo umrl v svoji vili blizu Zeneve v Švici. Star je bil 58 let, zapuščje ženo in eno hčerko.

Plymouth, Anglija. — Mauretania, ki je last parobrodne družbe Cunard, je napravila rekord v vožnji preko atlantika in sicer je prišla iz New Yorka v Plymouth na Angleško v štirih dneh, 21 urah in 57 minut.

Chicago, Ill. — Na pokopališču Montrose so neki zakasneli pogrebi opazovali nekega moža, ki je nosil na kup papir in suhe veje. Nato pa izvleče iz žepa steklenico iz katere polije vsebino po sebi, prižge žveplenko in zapali nanošeni kup papirja, nakar se mu vname tudi obleka. Opazovalci hitro priskočijo, ga vržejo po tleh in povaljajo ter tako pogase gorečo obleko. Bilo pa je prepozno, dobil je tako hude opekline, da je kmalo nato v bolnišnici umrl. Piše se Joseph Kopsuea, star 44 let.

St. Johns, N. F. — Šest oseb je bilo mrtvih, ko je Leonard Reid sin pokojnega Sir William Reida, zavozil s svojim avtom med gručo ljudi. Reid se bo moral zagovarjati pred sodiščem, kot morilec.

UPORNISKO GIBANJE V KAVKAZU.

Trozky z mrzlično naglostjo pošilja rdeče čete nad upornike.

Trebizond, na ruski meji. Ruski Kavkazi so se uprli proti tiranski boljševiški vlad. Ogenj, ki je bil zaneten v državi Georgia dne 28. avgusta, se je bliskoma razširil po cellem Kavkazu. Sovjetska vlada pošilja tisoč za tisočem vojakov proti upornikom; v akciji je tudi cela flotila Črnega morja, ki si prizadeva za dušiti upor, kateri preti, da bo napravil novo zgodovino — Rusije. V Batumu so oblasti masakrirale že tisoče oseb, ki so bile osumljene, da simpatizirajo z revolucionerji. Poročilo tudi pravi, da so vsa polja v rokah upornikov, ustavili so tudi ves transport olja v notranjost Rusije.

V Georgiji so bili uporniki premagani, iz Azerbajdžana pa poročajo, da zmagojuje. Boljševiki so zavzeli mesto Kutais, kjer so uporniki imeli svoj provizorično vlado.

30.000 delavcev na oljnem polju se je pridružilo upornikom, tako tudi podpirajo revolucijo — kmetje.

Revolucija podpira Turčija, katera zalaga upornike z municijo in tudi s častniki.

Davis v bojni opremi.

Množica 60.000 demokratov, radovednežev in nasprotnežev je poslušala, oziroma so hoteli slišati v Bunce-ton, Mo. Davisovo kanonad, namerjeno proti Dawesu. Ljudstvo mu je burno aplaudiralo, ko je rekel, da je Dawes bolan na duhu, katero bolezen si je nakopal skozi privilegije. Udiral je tudi po kapitalistih, rekel je celo, da je sedanja vlada kapitalistična, kjer imajo kapitalisti prednost. No, s tem ni nič novega povedal, pač pa je ljudstvo zelo navdušil.

Iz kitajskega bojnega polja.

Sanghaj, Kitajsko. — Iz glavnega stana Checiang, poročajo, da so se ljuti boji za posest Sanghaja zopet obnovili na celi fronti. Chang Tso-lin, mandžurski vojni lord, je pomaknil svoje čete proti jugu in tako napravil novo fronto s četami Wu Fei-Fu, ki je poveljnik vojaštva pekingske vlade. Ranjenci, ki so se vrnili iz Liuhu fronte, so pripovedovali, da so se bojevali v hudem dežju, tako da so po nekaterih krajih stali do pasu v vodi.

Suhaški agenti so našli podzemsko pivovarno.

Joliet, Ill. — Suhaški agenti države Illinois so izvahali blizu Frankfurta, Ill., 25 čevljev pod zemljo s tajnimi hodniki v zvezi z navadno farmarsko hišo, popolnoma dobro opremljeno pivovarno. Zapolnili so 700 sodčkov pristnega piva. Tam se še nahajajo velike kadi še ne izvarnega piva. Oblasti menijo, da vsa naprava je vredna približno \$50.000. Več oseb v zvezi s tem podjetjem je pod ključem.

ŠIRITE A. S. in EDINOST

Iz Jugoslavije.

ODKRIVANJE KORUPCIJE BIVŠEGA REŽIMA. — KRIZA OPOZICIJE. — DUHOVNIŠKE VESTI. — DRUGE ZANIMIVE VESTI.

Kako so kradli ljudsko premoženje.

Ministrski svet je v eni svojih poslednjih sejah sklenil da morajo vse institucije, ki so se bavile z nabavo hrane pasivnim krajem, od države prejeti kredite vrtni. Največ od teh kreditov je dobilo znano Hrvatsko-slavonsko društvo. Vrniti mora 19 milijonov dinarjev, ker je bivša vlada temu društvu priznala 10 milijonov dolga, kot fond per du. To društvo svojega dolga ne more povrniti, ker je napravilo veliko nepravilnosti. Dokazano je, da je znani Pribičević Poljak vzel 1.800.000 dinarjev na svoj račun. V Belgradu je organiziral podružnico, samo da bi mogel prejemati dnevnice v znesku 900 dinarjev če tudi v Belgradu nič ni delal. V imenu društva je nabavljala na račun države sol na Romunskem. Pri teh nabavah je država izgubila silno mnogo denarja. Odkrile so se tudi druge nepravilnosti, ki jasno kažejo, na kak način so Pribičević in Žerjavova skupina ropali ljudsko premoženje. Ker je pa ta denar potreben za odškodovane po toči, se more denar vrniti.

Kriza opozicije.

Bivši režimski stranki sta pod vodstvom Pašića in Pribičevića zabredli v zagato, iz katere ni videti možnega izhoda. Pašić je samo dokazal, kar so čivkali že vsi vrabci na strehi vladne palače: da je mož star, otročje-trmast, naven in zloben obenem. S Pašićem je zdrknila v politično preteklost oseba, ki je bila v napotje normalnemu razvoju naše notranje ureditve. Izkazalo se je, da Pašić ni mogel trajno ovirati razvoja, ki je že šel nujno svojo pot. V Bje-lini je segel v naglo se vrteče kolesje tega razvoja. Danes je Srbija mirna. Kmet spravlja svojo žetev in se ne meni za pobesnelost Pašićevih korupcijonistov. Nasprotno se množijo glasovi, da iščejo poštene elementi Srbstva nova pota političnega in kulturnega sodelovanja s Slovenci in Hrvati. Tako je ljudstvo v svojem primitivnem čustvovanju, v svoji nedvomljivi poštenosti odreklo svojim vsiljivim voditeljem pokorščino in se z zadovoljstvom živelo v novi položaj.

Duhovniške vesti.

Tridesetletnica mašništva. Pri svojem ljubljemem tovarišu g. župniku Gašparju Zinku na Haidini pri Ptujju so se zbrali dne 12. avgusta še živenci, 25. julija 1894. posvečeni duhovniki lavantinske škofije, da obhajajo svojo tridesetletnico mašništva. Od 15 posvečenih jih živi še 11. Ob veliki asistenci je opravil večlečasti g. tovariš Zinko slovesno službo božjo, katere se je udeležilo veliko število domačih župljanov.

Beg iz kaznilnice.

Iz kaznilnice v Lepoglavi je pobegnil bivši strojni mojster v zagreški plinarni Ro-

migio Zardi, ki je bil letošnjo pomlad obsojen na osemletno ječo, ker je ponarejal desetdinarske bankovce.

Ponesrečen delavec.

36-letni tovarniški delavec Ivan Berce na Savi pri Jesenicah se je obušal na oknu svojega stanovanja. Zgubil je ravnotežje in padel s prvega nadstropja na cesto. Pri padcu si je zlomil tilnik in je obležal na mestu mrtve.

Avtomobilska nesreča.

Na poti v Logarsko dolino, blizu svojega gradu je trčil graščak Faltar s svojim avtomobilom na ostrim ovinku ceste v avto svojega sorodnika. Obeh avtov potniki so odleteli na cesto, pri čemer je domača hčerka dobila težke poškodbe. Oba avtomobila sta popolnoma razbita.

Lovska sreča.

Divjega marjasca je ustrelil posestnik in zaprisežen grajski lovec Jože Senica iz Jurklostra. Mrjasec je 170 cm dolg, 90 cm visok in tehta 165 kg.

Rudarska nesreča.

V Rogoskogradskem rudniku blizu Mestinjega, se je dogodila težka nesreča. V rudniku je nastal požar, kjer je izgubilo 5 rudarjev življenje, ko so hoteli gasiti.

Prepir radi dedščine.

V Zidanem mostu so se sprili po domače Mlakarjevi zaradi dedščine. Med preprirom je sunil eden domačih Mlakarja z nožem v prsi, tako da je bil v pa rminutah mrtve. Ker niso mogli ugotoviti, kdo je morilec, so zaprli vse, ki so bili takrat v Mlakarjevi družbi.

Tatvina.

Antonu Valjavcu iz Leš je bilo ukradeno 15.000 K., ko je bil z družino dne 17 m. m. na Brezjah.

(Dalje na 4. strani.)

DENARNE POŠILJATVE V JUGOSLAVIJO, ITALIJO, AVSTRIJO, ITD.

Naša banka ima svoje lastne zveze s pošto in zanesljivimi bankami v starem kraju in naše pošiljke so dostavljene prejemniku na dom ali na zadnjo pošto točno in brez vsakega dodatka.

Naše cene za pošiljke v dinarjih in lirah so bile včeraj sledeče:

Skupno s poštnino:	
500 — Din	\$ 7.75
1.000 — Din	\$ 15.15
2.500 — Din	\$ 37.75
5.000 — Din	\$ 75.00
10.000 — Din	\$ 149.00
100 — Lir	\$ 5.15
200 — Lir	\$ 9.95
500 — Lir	\$ 24.00
1.000 — Lir	\$ 46.75

Pri pošiljstvih nad 10.000 Din. i nad 2.000 Lir poseben popust.

Ker se cena denarja čestokrat menja, dostikrat docela nepričakovno, je absolutno nemogoče določiti cene vnaprej. Zato se pošiljke na kažejo po cenah onega dne, ko m. sprejmemo denar.

BOLARJE POŠILJAMO MI TUDI V JUGOSLAVIJO IN SICER PO POŠTI KAKOR TUDI BRZOJAVNO.

Vse pošiljke naslovite na — SLOVENSKO BANKO ZAKRAJSEK & ČEŠAREK 70—9th AVE., NEW YORK, CITY.

AMERIKANSKI SLOVENE

Prvi in najstarejši slovenski katoliški list v Ameriki. Amerikanski Slovenec ustanovljen leta 1891. Edinost leta 1914.

The first and the oldest Slovenian Catholic Newspaper in America. Amerikanski Slovenec established 1891. Edinost 1914. Izhaja vsaki torek, sredo, četrtek in petek. — Issued every Tuesday, Wednesday, Thursday and Friday.

— PUBLISHED BY: —

Edinost Publishing Company
1849 — West 22nd Street, Chicago, Ill.
Telephone: Canal 0098.

Cene oglasov na zahtevo. Advertising rates on application.

NAROČNINA:	Za Zedinjene države za celo leto	\$4.00
	Za Zedinjene države za pol leta	\$2.00
	Za Chicago, Kanado in Evropo za celo leto	\$4.75
	Za Chicago, Kanado in Evropo za pol leta	\$2.50
SUBSCRIPTION:	For United States per year	\$4.00
	For United States per half year	\$2.00
	For Chicago, Canada and Europe per year	\$4.75
	For Chicago, Canada and Europe per half year	\$2.50

"Entered as second class matter June 27, 1924, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3 1879."

Sram Vas bilo!

V nekem članku zadnje dni predznil se je Glas Naroda omeniti tudi blagopokojnega Mr. Antona Burgarja in nesramno izrabljati njegovo poštenje v svojem grdem boju proti katoliškemu prepovedu katoliških ameriških Slovencev.

Kdo je bil Mr. Burgar, ve cela Amerika. To je bil mož poštenjak, kakoršnih smo do sedaj Slovenci v Ameriki še malo imeli. Bil je to mož strogo katoliškega prepričanja in življenja, da v vsakem oziru vzor moža, da ga je spoštoval in ljubil vsakdo, kdor ga je poznal. Ta mož je bil pa ponesreči uslužbenec Frank Saksarjevega podjetja dolga leta. Da, tisti, ki, poznajo Saksarjevo podjetje od prvega začetka, celo trdijo, da se ima Frank Sakser za vse, kar ima danes, zahvaliti samo vestnosti, pridnosti, posebno pa zvestobi tega moža. Ko je Frank Sakser popival cele noči je Mr. Burgar delal in se mučil po 10 do 12 ur, da, celo 16 ur na dan v pisarni, da je izvrševal delo in ohranil trdki dobro ime. Da, da je danes Mr. Burgar že v grobu, enako trdijo tisti, ki so bili zadnja leta v ozki zvezi z njim, je kriva samo njega zvestoba do podjetja, kajti delal je skoraj noč in dan in si ni privoščil nobenega počitka, tako da je slednjič omagal in padel v prezgodnji grob.

Toda, ko je umrl ta mož, žrtva podjetja, ali se še spominjate, ameriški Slovenci, kako je ta Glas Naroda, kako je Frank Sakser objavil smrt svojega največjega dobrotnika? Pred nami leži letnik tega lista iz dotičnega leta. Zastonj prelistujemo, da bi našli vsaj nekoliko priznanja temu možu. Smrt Burgarjevo so naznanili v nekem skritem kotu lista, kakor se naznani smrt kakega meksikanskega bandita, pa še to bi bili oznanili kje na vrhu kolone. Toraj za toliko zvestobo, za toliko let zveste službe za življenje, pa je dobil ta največji podpornik in steber podjetja, samo malo notico v kotu. Vse se je že takrat zgražalo nad podleži v uredništvu lista, ki so se pokazali prav v tem slučaju v svoji največji in najodurnejši ostudnosti.

Pa tudi, ko je bil še živ, so ga napadali v listu. Poslovodja podjetja je bil, pa je bil v lastnem listu napaden. Zloglasni Benedik, ki je še danes duša lista Glas Naroda, ki je bil izbacen iz katoliške Jednote zato, ker je bil in je baje še prostozidar, ga je sovražil in delal proti njemu, kjer je mogel. Grenke ure je imel pokojni Burgar pri društvu sv. Jožefa zaradi tega.

Sedaj pa ta strašna nesramnost, da si upajo, ko vidijo kako so zavozili, onečaščevali ime tega blagega in plemenitega moža in ga vlačiti iz groba, kakor grde hijene v svoje umazane boje in napade.

Vsi, ki ste poznali gospoda Burgarja, ki ste ga ljubili in spoštovali, kaj pravite na to? Ali ni to nesramno ali ni to podlo? Ko bi vsaj mrtve pustili pri miru!

James Oliver Curwood:

KAZAN, VOLČJI PES.

(Kanadski roman.)

Takoj je šel na delo. Naj prej je položil eno jekleno past, ki jo je priklenil na veliko vejo. Okoli te je postavil v krogu kakih desetih čevljev še pet drugih manjših pasti, ki so bile enako zvezane z verigami z ostalimi vejami. Slednjič je položil na veliko past vabo in jo dobro pokrtil, kot tudi ostale, z mahom in vejevjem.

"Velika past in vaba je dočena za risa," je dejal Pavlu Weymanu. "Ostale pa, ki jo obkrožajo, so za oba volkova. Ko bo ris ujet, in ko bosta prišla, da ga raztrgata, se bosta pri boju gotovo uje-

la v eno izmed njih."

Volkulja Sivka in Kazan sta naslednjo noč šla sto korakov proč mimo podrtega drevesa. Izborni volkuljin nos je takoj zavonjal duha človeka, ki je bil tod hodil. Povedala je to Kazanu na ta način, da je še bolj tesno pritisnila svojo ramo na njegovo in oba sta se obrnila proti vetru in opazovala sumljivo mesto.

Naslednji dan je padel kot za nalašč lahen sneg, ki je izbrisal človeške sledove in njegov duh.

Tri naslednje zelo mrzle dni in noči, v katerih so se jasno svetile zvezde, se ni nič

Grde hijene!

Vidite, taki so ti podleži pri Glas Naroda! Kdor ima še količkaj poštenja, količkaj človeškega čuta, ali moreš še tako cunjati prijete v roke?

Velečislani Burgarjevi družini posebno njegovi plemeniti gospe soprogi gotovo srce krvavi, ko to vidijo. Odprli so jim s tem stare rane, katere jim je zadala prerana smrt ljubljenega očeta in soproga. Toda tem hijenam — kaj mari sirote — ubogi otroci, kaj mar uhoga žalostna vdova, če ji trgajo stare rane, če jo znova žalijo, kakor so jo žalili ob soprogi smrti. Vsaj nimajo niti najmanjšega človeškega čuta več. Res, v srce se nam smili pokojni Mr. Burgar, ki niti sedaj v grobu nima miru pred temi podleži, odkrito pomilujemo nesrečno plemenito družino, da so izpostavljeni tako podlemu početju nasprotnikov njihovega blagega očeta.

Vam pa okoli Glas Naroda: SRAM VAS BILO!

Chicago, Ill.

V nedeljo dne 14. septembra je imelo dr. Najsv. Imena svoje četrtletno skupno obhajilo, katerega se je udeležilo lepo število naših mož in fantov. Lepo je bilo videti najprvo pristopiti h mizi Gospodovi naše mladenič fantovskega dr. Najsv. Imena. Za njim pa očetje in moške. Bila je cela procesija mož in fantov, ki je prihajala po sredi cerkve k mizi Gospodovi in po drugi strani na obeh straneh pa so odhajali v lepi formaciji nazaj v klopi.

Zadnja nedelja je jasno pokazala, da to cerkveno društvo, ki je, bi rekel nekak najtrdnjši steber katoliškega življenja med našimi fanti in možmi vedno bolj pridobiva vpliv med našim ljudstvom. Danes jih je le še malo, da niso udje tega lepega cerkvenega društva.

Pri pol 8. sv. maši, pri kateri je to društvo imelo skupno sv. obhajilo, je imel domači č. g. župnik Rev. Father Kazimir Zakrajšek prekrasno pridigo. Istotako pri večerni pobožnosti, ko je bil sprejem naših fantov, ki so dokončali šolo. Najprvo je nagovoril očete in matere, ter je apeliral na nje za sodelovanje pri vzgajanju mladine. Rekel je med drugim tudi to: "Ako hočete, da boste imeli vrle sinove, da vam ne bodo na stara leta v sramoto in žalost, tedaj jih vzgajajte pravilno in sodelujte z učiteljicami in duhovniki Vaše farne šole. Predvsem pa jim dajte sami dober zgled. Kje naj prihaja sin pogostokrat h tej mizi Gospodovi, ako ne vidi večkrat prihajati k njej svoje stariše. Ko dokonča šolo skrbite, da bo postal takoj član dr. Najsv. Imena, s katerim bo potem pogostokrat pristopal h mizi Gospodovi. Tako bo ostal nepokvarjen, ter bo enkrat srečen mož v ponos in veselje svojim roditeljem, samemu sebi in svojemu narodu." Krasne besede so segale vsem globoko v srca. Na to je nagovoril še fante v an-

gleškem jeziku ter jih resno svaril pred slabim svetom. Ob tako zjutrajna kakor večerna pobožnost sti naredili na vse najlepši utis.

Po večerni pobožnosti pa smo imeli sejo v cerkveni dvorani. Na seji se je več važnih stvari ukrenilo. Zlasti se je razmotrivalo, kako naj bi se začelo delati na to, da se očisti našo sosesčino raznih ponočnjakov, ki posebno ob sobotih večerih pozno v noč hodijo okrog pijani. Ti ponočnjaki sicer niso Slovenci. Pač pa prihajajo iz drugih lokalov druge narodnosti, se po raznih beznicah opijani in v potem delajo nečast tukajšni sosesčini. Dr. Najsv. Imena je sklenilo, da naj člani pazijo odslej na te stvari in ko se bo dobilo več dokazov kaj in kje je glavni vzrok, da se to vrši in kje ti ponočnjaki dobijo opojne pijače, bodo člani skrbeli, da bo društvo podvzelo potrebne korake, da se začne z odločno postavno akcijo proti onim, ki so tega krivi. Zakaj skrajni čas je, da se enkrat takim ljudem stopi na prste. Ljudje hočejo po noč mir in za tega se bomo odleščili borili z vso odločnostjo. Vsi člani dr. Najsv. Imena naj pa pazijo na to in stvar sproti sporoče odboru društva.

Dr. Najsv. Imena je tudi sprejelo list A. S. in Ed. za svoje uradno glasilo, kjer bo vsak mesec objavilo svoje naznanilo in svoj oglas.

— Mrs. Mary Blaj z 1934 S. Hamlin ave. tajnica dr. Marije Pomagaj štev. 78. K. S. K. J. se nahaja v St. Mary bolnišnici bolana. Bila je operirana in zdravje se ji že obrača na bolje. Članicam imenovanega društva bodi s tem naznanjeno, da naj radi društvenih zadev malo potrpe, čim se vrne iz bolnišnice bo vse zamujeno delo pri društvu izvršila. Blagi ženi želimo, da ji ljubi Bog kmalu vrne zdravje!

— Mrs. Terezija Lovše se nahaja v West Hospital, kjer je srečno prestala operacijo.

in oba nasprotnika sta se zadel ob rame. Zobovje volčjega psa je skušalo zagrabit risa za vrat, a je udarilo v zrak. Preden je Kazan mogel ugrizniti v drugič, je v divjem skoku ris iztrgal svojo zadnjo nogo iz jeklenih klešč. Volkulja Sivka je začela, kako so se trgale mišice in meso. Z jeznim renčanjem se je Kazan naglo vrgl nazaj. Rama mu je že bila raztrgana do kosti.

V tem trenutku je pa sreča hotela, da je izprožil drugo past in tako se je rešil risovega napada in gotove smrti. Jeklene čeljusti so zgrabile eno sprednjih šap velikega mačka in Kazan si je oddahnil.

Volkulja Sivka sicer ni ničesar videla, pač pa je spoznala, da se njen tovariš na-

Ris je bil vsled poskusov oprostiti se, utrujen in je ležal na trebuhu, ko sta se Kazan in volkulja Sivka prikazala pod drevesom pred njim. Kazan je kot po navadi začel boj, med tem ko je volkulja Sivka ostala v ozadju.

Ris je bil star borec, imel je šest ali sedem let, bil je krepak in težak. Njegovi palec dolgi kremplji so bili zakrivljeni kot kavlji. Če bi ga bil Kazan srečal svobodnega, bi mu šlo za glavo. Celu ujet, za nogo je bil ogromni maček silno nevaren nasprotnik. Razen tega je bil prostor preozek za boj in je oviral Kazana.

Ko ga je ris zapazil, se je umaknil nazaj s svojo verigo in svojo pastjo, da si napravi prostora. Treba je bilo napasti od spredaj. In to je storil Kazan. V hipu je naskočil

Tudi njej želimo skorajšnjega okrevanja!

Steelton, Pa.

Cenjeni gosp. urednik: — Delo na naši slovenski šoli sv. Petra lepo napreduje in upamo, da bo kmalu gotova. Zgradba bo stala nad \$40.000 in bo najlepša katoliška šola v Steelton, Pa. Imela bo pet sob, moderna in z vsemi varstvenimi napravami proti ognju. Za trud in za napredek naše naselbine gre vsa hvala našemu g. župniku Gladeku.

Dobili smo tudi slovenske sestre sv. Franciška, katere smo lepo sprejeli. Vsi smo jih bili prav veseli in to je vse delo Father Gladeka.

Dne 1. septembra se je vršila v cerkvi sv. Petra ena najlepših porok. Nevesta, Miss Anna Bratina je hči ugledne rodbine Bratina, ženin pa Mr. Geršič, ki je sin spoštovane rodbine Geršič, katere rodbina je tako kakor Bratinova znana in spoštovana med farani.

Poroka se je vršila ob deveti uri zjutraj s slovesno sv. mašo, pri kateri je bil Rev. Luka Gladek celebrant. Rev. Ambrose Sirca, O. F. M. diakon in Anthony Bratina ženinov brat seminarist, subdiakon. Priča sta bila Miss Mary Bratina in Joseph Benčič. Flower girls pa Miss Elizabeth, Magdalena in Catherine Bratina. Miss Therese Kambič, Miss Mary Bankovič, Miss Katherine Straus, Miss Anna Kičko, Miss Katherine Tomec, Miss Mary Dragovan, Miss Mary Rajk, Miss Anna Starašenič, Miss Theresa Kočvar. Od fantov pa John Benkovič, Frank Kočvar, Frank Simonič, Joseph Kambič. Znano poročno himno "O Promise Me" je pela Miss Anna Starašenič, in organist Mr. Bratina. Velika množica je bila v cerkvi pri sv. maši. Skazali so čast priljubljenima novoporočencema, ki sta bila oba uradnika pri St. Peters Club, kakor tudi korna pevca in sta se udeleževala in delovala pri vseh prireditvah v korist cerkvi. Po maši pa "ohcet." — Nobene reči ni manjkalo vsega je bilo v izobilju, tudi Volsteda smo lomili, saj, da je bilo veselo. Nobenemu se ni domu mudilo tako smo se dobro imeli do 7. ure zjutraj. Igrala je tudi godba Frank Kočvarja, ki zna tudi slovenske komade.

Po praznovanju sta se podala novoporočenca na ženitovanjsko potovanje v Buffalo, Lorain in Cleveland. Obilo blagoslova in sreče želimo novoporočencema. — Bog Vaju živi.

Pozdrav vsem čitateljem lista A. S. in Edinost.

Poročevalec.

Ely, Minn.

Kolikor bolj se krčijo dnevi, toliko bolj hladno vreme prihaja. Tam izza kanadske meje nam pošiljajo vedno bolj hladno sapo, ki bo kmalu postala tako ostra, da bo kar rezala po naših obrazih. Na Vermillion jezeru sta v predzadnje nedeljo utonila

(Dalje na 3. strani.)

Epilog.

Zakon narave je krut in neusmiljen. Nobenemu nepriznane, kosi na levo in desno, pod njegovo kruto peto ni našel še nihče usmiljenja, zastonj se prosi milosti in usmiljenja, zakon narave ga ne pozna. . . . Na njegovem praporju je napisano, vsega mora biti enkrat konec.

Ta kruta usoda, ki je doletela doslej še vsakega, je doletela tudi cortlandtskega Napoleončka trčenega falot-ka Zgago.

Kdo se ne reši rad. . . . Kdo bi ne lovil zadnjih bilk, ko bi se potapljaj. . . . Tako tudi netreznji zgagar vse je porabil, mobiliziral vse sile svoje zlobnosti, se zaganjal te dni, kakor kača klopotača, da bi v tem boju za življenje in smrt še katerega oklal. Porabil je vse, kar mu je prišlo na njegov okajeni um — postal je zelo katoliški, narodni in požrtvovalen v svoji smrdljivi koloni — povedal je, da ni še nikdar nikomur ničesar očitajl itd. — Vrgel se je na tla in se valjal v pasji poniznosti — prosil in rotal se je, kakor najbolj skesani grešnik, da bi zadobil še enkrat usmiljenje — pa vse zaman! — Ježa se ne sprejme več pod streho — preveč izkušen je bilo z njim — čez vrata! — O, ti slepota, kam sem jaz ubogi Peter gledal. — Če bom še kaj časa tako delal, ne bodo me marali niti na luni. . . . Po njem je. . . . Po-

klican sem bil, da ga balzamiram, takoj kakor hitro je bilo odglasovano, da mora umreti G. N. za J. S. K. J. Dan 12. sept. bo dan, na katerega se bo Peter spominjal, kakor nemški naduti kajzer na 11. nov. Balzamirali smo ga. . . . Slovenski pogreb pa je predstavljen na 1. jan. 1925. Pomnim naj še to, da iz žepa mu ni vzel nihče niti enega samega centa — Kdor bi se hotel udeležiti slavnostnega pogreba 1. jan. naj to sporoči, da se pripravi dovolj avtomobilov.

Kralj Matjaš.

NAZNANILO IN PRIPOROČILO.

Rojakom po državi Wisconsin in državi Michigan naznanjamo, da jih bo te dni obiskal naš potovalni zastopnik Mr. Frank Kurnik, ki je pooblaščen pobirati naročnino za liste "Amerikanski Slovenec in Edinost," "Ave Maria" in St. Francis Magazine ter vse, kar je v zvezi z imenovanimi listi.

Rojake prosimo, da mu grejo na roke in da mu povsod pomagajo širiti katoliške liste, za katere Mr. Kurnik agitira.

Uprava A. S. in Ed. Ave. Maria in St. Francis Magazine.

ŠIRITE A. S. in EDINOST

haja v veliki nevarnosti, kajti čula je, kako je bil bolešno zacvilil. Da mu pomaga, je stopala naprej.

Skočila je proti risu in padla takoj v tretjo past, ki jo je brezobzirno zagrabila in vrgla ob tla. Volkulja je hlatala okoli sebe in renčala. Kazan pa, ki se je vrnil v boj in vrtel okoli risa, je kmalu nato zadel ob četrto past, a se je umaknil ravno, ko je vdarila. Pri tem pa je prišel z eno zadnjih šap v peto past. Ta ga je pa pošteno zagrabila. Bilo je malo čez polnoč.

V votlini, ki so jo tvorile veje, na sneženih tleh, so se do jutra premetavali in tulili volkulja, volčji pes in ris. Vsak se je hotel oprostiti pasti in verige, na katero je bil priklenjen.

J. M. Trunk:

PODOBE IZ NARAVE.

3. Poezija gora. (Dalje.)

Vse to pa tem krajem ne jemlje veličastne krasote, temveč jo le povekša. Ravno o teh krajih velja, kar poje pesnik o planinah sploh.

Lepšega nikjer ni kraja kakor kraj je vrh planin, vselej radost me obdaja, ko se nanj vzbudi spomin.

Pogostoma menimo, da so glave gorskih velikanov dneve in dneve zavite v črno, neprozorno meglo. Pa se lahko varamo. Oblaki segajo le do gotove višine. Ned njimi si je najkrajše solnce in pihlja najčistejši zrak. Vrhovi se dvigajo kakor otoki iz sivoga, meglenega morja.

Morda si kdaj že prispel na kaki nižji gori po več dnevnem meglenem vremenu na višino, kjer je zabliskalo zlato solnce. Kaj ne, da je bil prizor nepopisen? A prodri skozi sivo meglo na višave kjer jih krije večni led in sneg in zgrudil se boš na kolena ob krasoti solnčnega blišča. Nedosežno lepo žarijo snežniki in ledeniki. V njih razpoklinah se zrcalijo vse boje v najnežnejših potezah od svetlomoder, ki tekmuje z žarom neba, do temne, ki prekaša azur. Pri tem pa ni nič enoličnega. Različna lega in razsvetljava pouzroči, da pri zori menjava, kamorkoli se ozreš. Čestokrat izgine modra barva in na njeno mesto stopi drug mikaven sestav, ki je v svoji celoti podoben mehko zeleni barvi valovitoga morja.

Lepšega nikjer ni kraja, kakor kraj je vrh planin.

Čudovito. Toliko naravne lepote je nakopičeno na vseh koncih sveta, a obilnost vse krasote je Stvarnik razmaknil na sinje višave najvišjih planin, kamor vendar večina ljudi ne pride nikoli. Le posamezniki prestopijo in ti tu di le redkokdaj in za nekaj ur prag tega divnega kraljestva, da vedo pripovedovati sozemljanom, kako krasne so višave.

Povsem naravno je, ako ljubimo gore in nas vleče na višave, v planinski svet. Sinovi planin ljubijo svoje planine. Vzemi jim planine, in vzel si jim vse. Njih srce drhti in hrepeni po planinah. Nedosežno lepo izraža to drhtenje Simon Gregorčič v svoji pesmi: "Pastir."

Tam gori, tam gori za tretjo goro
Planina dviguje v nebo se,
iz dalje srce omedleva na njo,
obrača na njo mi oko se.

Razmakni predgorja se tem nega zid,
zavesa meglena izgini,
naj svobodno zopet se pase mi vid
po moji, po moji planini.

Oj, pašniki solčni. lesovje temno,
vi viri, potoki, studenci,
ti slap moji grmeči, ti selo mirno,
pri srci, ko nekda, ste meni.

Željno, ko ded naš v izgubljeni raj,
jaz gledam na trate planinske
solzeč se oziram na mesta na zaj,
kjer sanjal sem sanje detinske.

Tam, srečen pastirček, sem, glasno pojoč,
veselje srca razodeval,
poslušal je potnik, po dolu gredoč,
moj drug mi je z onkraj odpeval.

Bridkosti in boli tam nisem poznal,
pijoč le sladkosti sem rasel;
da bil bi pač vedno tam gori ostal
in čede očetove pasel.

A vrgla osoda nemila me je od doma že v rosi mladosti,
in s kupo modrosti pojila me je,
še bolj me je s kupo bridkosti.

Postal sem med svetom drugačen pastir
in čredo zdaj čuvam slovečo;
a vsahnul veselja je prejšnega vir,
izgubil življenja sem srečo.

Onemel je petja veselega glas,
srce mi tero bolečine;
zakaj sem zapustil te, rojstvena vas,
zakaj sem vas pustil, planine?

Življenje v gorah ni posejano s cvetjem. Sin planin pa ljubi to življenje. Nesrečnega se čuti, ako mora stanovati oddaljen od svojih planin. Naj mu življenje nudi tudi vse udobnosti, ako nima svojih gor, nima ničesar.

Kje prijazne ste višave, ki obdajate moj dom?
Kje cvetoče ste planjave, vas le kdaj še videl bom?

Kje predraga si dolina, kjer preživel sem mladost?
Kje višina, kje planina, kjer užil sem toliko radost?

Kaj lepa mesta, kaj udobnosti mestnega življenja? Gorjanc se čuti v mestih tujca. Njegovo srce je na zelenih planjavah, pri bistrih vodah v hladnih jarkih. Misli mu le-

te na skalnate, solnčne vrhove. Videti hrepeni mirno ravan gorskega jezera, uživati hoče krasoto, ki kraljuje na pečinah, čereh in grebenih med večnim ledom in bliščimi ledeniki. Tam med peštrimi cveticami, pri brhkih živalih, dasi v revni koči, tam je njegov dom, tam je zadovoljno njegovo srce.

Mesto mi je tuje, hiše in palače puste, vrtni brez lepote.

Deževanje rib.

Marsikdo bo zmajal z glavi, ko bo prečital ta naslov. Toda stvar je resna, in vsak prirodoopisec bo vedel, da zgodovina omenja slučaj, ko so deževale ribe.

Seveda je vprašanje, da-li so ribe v resnici deževale, popolnoma umestno. In če so deževale, kako naj si razlagamo ta nenavadni naravni pojav.

Najstarejši slučaj, ki ga omenja zgodovina, sega v konec drugega stoletja po Kristusovem rojstvu. Naslednji slučaj pa se je zgodil šele 1666. Kronika iz leta 1698. poroča namreč, da je na nekem pašniku v okolici Kenta padla z neba velika množica rib "med silno nevihto, med gromom in deževjem." Ribe so ležale raztresene po tleh v veliki množini in nešteto ljudi jih je opazilo.

Drug slučaj deževanja rib je zabeležen v letu 1771. V Cotbusu v Nemčiji je takrat divjala silna nevihta, med katero so padale na zemljo ribe, dolge 12 do 15 centimetrov. Poročilo pristavlja, da so ribe dospale na suho najbrž vsled tega, ker je reka prestopila bregove.

Toda ta razlaga nikakor ne zadostuje pri deževanju rib ki se je zgodilo o priliki hudega dežja v letu 1809. Ribe so takrat padale z neba v okolici Pondicheryja na korakajočo vojaško četo. Mnogo so jih vojaki našli celo na svojih kapah; vse so bile mrtve, toda kakor so se takoj prepričali, dobre in užitne.

Najnovejši slučaj, ki ga poznamo, se je zgodil 24. avgusta 1918. leta na Angleškem. Na prostoru, dolgem kakih 50 in širokem 25 metrov, so med silnim dežjem padale ribe z neba in bilo je prisotnih mnogo ljudi, ki so videli, da so ribe res padale z neba; našli so jih potem na strehah in v sodih, kamor se je odtekala dežnica s streh. Ta nenavaden dež je trajal dobrih deset minut, in po končanem dežju so

našli malih, 7 do 8 centimetrov velikih rib nekaj stotin

Kje žive te vrste "dežujočih rib?" V morju, med peskom, ki ga oseka razkrije; velike množine so jih opazili tudi, ko so plavale ob obrežju, v mali globini pod morsko gladino. Kraj, o katerem smo govorili, pa leži kakih 400 metrov oddaljen od morja. Vrjetno je celo, da so ribe, ki so padale med dežjem na tla, prišle iz morja iz razdalje kakih 800 metrov.

Stvar si je mogoče razlagati z morsko trombo (Meerhose), ki vsrka pesek, vodo in male ribice in potegne vse skupaj seboj. Škoda le, da nobena izmed navzočih oseb tega ni opazila. A kljub temu je ta razlaga edino vrjetna, ker vse osebe, ki so takrat našle ribe na suhem trde, da so ribe padale izpod neba. Tudi razmeroma majhna dimenzija prostora, na katerem so se našle ribe, govori za gornjo razlago. Vse ribe so bile mrtve, nekatere že celo otrple.

Nevrjetno se sliši morda, da vzdigne morska tromba ribe v zrak; toda zgodilo se je že da je vzdignila tudi dosti večje predmete s seboj in jih vrgla več sto metrov daleč na tla.

Kaj je prav za prav morska tromba? Zračni vrtnec, ki ga imajo mornarji pogosto priliko opazovati. Razširja se v obliki vertikalnega stebra, ki vsrkava na morju vodo ter jo dvigne na vpično pogosto do višine oblakov.

Tromba se giblje s precejšnjo hitrostjo: 30 do 50 km na uro, a vobče ne dospe daleč: vrtnec kmalu poneha in voda, ki jo je poprej vsrkal in dvignil seboj v zračne višine pade zopet, na zemljo in z njo tudi bitja, ki jih je vrtnec z vodo vred potegnil s seboj.

Deževanje rib je dokaj redek naravni pojav; najbolj vrjetna razlaga zanj pa je morska tromba.

IZ SLOV. NASELBIN. (Nadaljevanje s 2. strani)

dva dečka. Vozili so se štirje dečki po jezeru v čolnu, v katerem je nastal ogenj. Da se rešijo iz gorečega čolna, so poskakali v vodo. Dva sta srečno priplavala k obrežju dva pa sta postala žrtve vode. Dečka sta bila doma iz Dulutha.

Društvo sv. Ane šteje 106 bo imelo svoj zabavni večer v soboto dne 20. sept. Za prigrizek bo serviran na ražnju pečen janc. Za vse tiste, ki jih radi srbijo podplati, bo pa skrbel Rosie Orchestra. Torej pridite vsi v soboto večer na ta sestanek.

Delavske razmere ne bodo prizadele mnogo z volitvami to jesen, tako se čuje od strani delodajalcev. Rudo se bo zopet iz majn spravljalo na površje, kakor vsako zimo. Ko pa se bo spomladi odprlo parobrodstvo na jezeru, bodo začeli bolj počasi z delom v majni, kakor je to vsako poletje, ker tedaj spravljalo rudo naprej in delajo bolj na površju. S tem seveda pa ni rečeno, da se tukaj lahko delo dobi, ali pa da imamo delavci tukaj zlata nebesa. Je prav tako, kakor povsod drugod. Delati je treba jako težko plače pa so bolj pičle.

Pozdravljam Slovence širom prostrane Amerike! X.

Joliet, Ill.

— V četrtek 11. sept. zjutraj sta bila slovesno poročena v naši slovenski cerkvi sv. Jožefa Miss Margaret Marion Kočevar hči ugledne slovenske družine Mr. in Mrs. Michael Kočevar na 301 Ohio St. z Mr. Friderikom J. Troppe sinom poznane Mrs. Mary Hudolin z 1118 N. Broadway St. Poroka se je vršila s slovesno sv. mašo ob 8. uri zjutraj, katero je daroval domači č. g. župnik Rev. J. Plevnik, ob asistenci Rev. M. Butala in Rev. Horvata, oba pomožna župnika cerkve sv. Jožefa. Častna tovarišica je bila Miss Mayme Jerman. Tovarišica je bila Julija Matichok. Tovariš pa je bil Mr. Joseph E. Kočevar nevestin brat. Kot vodi telj pa je bil Mr. John Težak.

Takoj po cerkveni slavnosti pa se je vršila ženitovanska zabava na domu nevesti njih starišev. Mladi par bo gnezdil na 1151 N. Broadway St. Ženin je v službi znan South Western Insurance Co. Novemu paru naj Bog da obilo srečnih zadovoljnih dni

GRDINA IN SINOV

PRVI SLOV. POG. ZAVOD
1053 E. 62nd St.
CLEVELAND, O.

Randolph 1881

Fine prekažene in "sugar cured" šunke in slanina lastnega izdelka, najprijetnejše ga duha in okusa. Poskusite jih še danes.

THE J. C. ADLER CO.
Telefon 101
Bluff and Jefferson Sts.

JOS. MURN

SLOVENSKE ČREVLJAR
1011 N. Chicago St.
JOLIET, ILL.

J. KOSMACH

2804 W. 22nd St. Chicago, I.
Rojakom se priporočam v nakupu raznih

BARV. VARNIŠEV. ŽEL. IA. KLIJČAVNIC IN STEKLA.

Najboljše delo, najnižje cene. Prevzamam barvanje hiš zunaj in notraj, pokladam stropove in papir.

LOUIS STRITAR

2018 WEST 21st PLACI

Prevaža pohištva — premo — les — in vse kar spada — prevažalno obrt. Pokličite ga po telefonu!

Phone Roosevelt: 8221

Delavec! Sleherni dan se vprašaj:

ALI REDNO PLAČUJEM
ALI REDNO ČITAM
ALI REDNO DOPISUJEM V
ALI ZADOSTI AGITIRAM ZA

AMERIKANSKI
SLOVENE
IN
EDINOST

Phone: Randolph 6095—R.

CLOVER DAIRY CO.

MEGLICH & ANDOLEK

Priporočava gospodinjam svojo moderno urejeno mlekarino. Mleko razvažamo vsaki dan na dom točno in zanesljivo. Pri nas dobite tudi vedno najboljšo smetano, sirovo maslo, itd.

Rojaki podpirajte svoja rojaka!

1003 — East 64th Street, CLEVELAND, OHIO.

v novem zakonskem stanu!

— V petek pa sta se poročila v slovenski cerkvi sv. Jožefa Miss Molly Klepec hčerka poznane družine Mr. Nick Klepec s 1311 N. Broadway St. z Mr. Leopoldom Boox iz Chicage. Poročne obrede je izvršil naš pomožni g. župnik Rev. M. Butala. Tovariša sta bila Mr. J. Mejaski in Miss Mary Lazar. Novoporočenca bosta živela v Chicagi, katerim želim obilo sreče v novem stanu!

— Tatvine. — John Marketu na 206 Morgan St. je bil ukraden avtomobil tire za na kolo. — John Šprajterju na 514 N. Hickory St. pa so odnesli vrtna vrata. — Mr. Eichelbergu iz Lemonta pa so ponoči tatovi odnesli iz avtomobila dva para čevljev, ruberje in eno obleko za na delo. Ukradli so mu iz avtoja medtem, ko je avto ustavil v mestu in šel nekaj kupiti v neko trgovino. Tako je torej razvidno, da razni dolgoprstneži nikdar ne počivajo. Rojaki imajte svoje stvari dobro pospravljene pred njimi!

Poročevalec.

ZAHVALA.

Dolžnost naju veže, da se najiskreneje zahvaliva Mr. Jakobu in Mr. Jožefu Kranjcu za prijazno gostoljubnost za časa, ko sva obiskala mesto Cleveland. Nadalje se zahvaljujem Mr. in Mrs. Gabrenju za lepo postrežbo in gostoljubnost. Hvala njihovemu sinu, ki je naju vozil z avtomobilom okrog po mestu. Daje tudi hvala Mr. Mulecu, ki je nas tudi vozil okrog, da smo si tako ogledali vso belo Ljubljano, ki je zares krasno mesto. Hvala in pozdrav!

Frank in Antonija Požun,
Johnstown, Pa. (Ad.)

The Will County National Bank

OF JOLIET, ILLINOIS

Prejema raznovrstne denarne vloge, ter pošilja denar na vse dele sveta.

Kapital in preostanek \$300,000.00.

C. E. WILSON, predsed.

Well Installed
THE
MONCRIEF
FURNACE

Postavimo jih v bližini 50 milj od Joliet.

Imamo zalogo železnine vseh vrst.

Joliet Slovenian Sheet
Metal Shop

Jos. M. Klemenčič, lastnik

1214 N. Broadway

TELEPHONE 1255-M.

Gutter, Cornish, Slating,
Ceiling Work.

Tekom vašega življenja

V vsakem važnem momentu boste spoznali in cenili ugodnosti zveze z močno in sigurno banko, in zato se z zaupanjem obračajte na nas. Pošteni zanesljivi in postrežljivi uradniki vam bodo postregli pri:

Vlaganju denarja,

Kupovanju prvih hipotek (morgidž),

Potovanju v staro domovino,

Pošiljanju denarja v Jugoslavijo in druge kraje,

Kupovanju državnih, županskih, mestnih in obrtnih bondov,

Dviganju posojil za nakup domov in zavarovanje istih itd.,

Zapuščinskih poslih, nasledstvu, kakor tudi pri vseh ostalih bančnih poslih, ki jih nam poverite.

KASPAR AMERICAN STATE BANK

1900 BLUE ISLAND AVE.,

CHICAGO, ILL.

Glavnica in prebitek \$2,000.000.

VARNA BANKA ZA VLOŽITI VAŠ DENAR.

Imovina \$20,000.000

PEGAM IN LAMBERGAR

POVEST.

Spisal Dr. Fr. Detela.

Sanjač ni bil Vitovec; a ko so mu dohajala od vseh strani tako ugodna poročila, se ni mogel ubraniti prijetnim mislim, da postane kmalu gospodar tam, kjer je bil pred kratkim časom sluga, in da bode mogel kmalu drugač govoriti s ponosno vdovo.

Premnogi kraji, Rogatec, Planina, Krško, Ribnica, Radovljica, so bili potegnili s kneginjo, in Vitovec sam ji je donasal te vesti in čakal radoveden, kdaj da bode kaj omenila o njegovi srčni zadevi. Njo pa je navdajala čudna mržnja proti sebičnemu možu, in njegovo laskanje, ki se je kazalo zdaj v drugem svitu, ji je bilo mnogo zoprnejše od prejšnjega robotosti. A krotila je svojo strast in preprijazno se je menila z njim. Le o snubitvi je molčala, kar je pa Vitovec jezilo. Treba bo podrezati, si je mislil in jo vprašal, če je že preuredila njegovo ponudbo. Ona se je izgovarjala, da mora še žalovati po soprogu, in mu zagotavljala svojo naklonjenost z vso žensko ljubeznivostjo. Njemu se je dobro zdelo, kadar mu je tako govorila; a kadar je bil sam in je premišljeval njene besede, je videl, da mu ni obljubila čisto nič, in prijemala ga je nejevolja. "Zvila me pa ne bo!" si je trdil razjarjen. Tudi Ostrovharju ni ugajala ta dolga snubitve.

"Menda vendar ne pričakuje," se je hudoval, "da ji ti zagodeš podoknico, Vitovec? A zagodi ji eno, da se ne bode norčevala s teboj, in trdo jo primi; da ali ne! kakor je zapisano v Svetem pismu. Dobrikanje in obeti so pa samo zanke, v katere nas love ženske, in le glej, Vitovec, da ne bodeš goljufan!"

"Ne bodem!" si je prisegal Vitovec natihiem in nadle goval vedno silneje kneginjo. Ona mu je v stiski budila upanje, izmišljevala pa si je tisoč izgovorov obotavljanja in odlašanja in ga črtila tem bolj.

VII.

To bil je vihar, to bil je vihar
Do zora vso noč,
In bliskov je žar, in gromov je vdor
Razsajal na moč.

S. Gregorčič.

Slovenskim gospodinjam

je znano, da se dobi najboljšo svežo meso, suho prekajeno meso, perutnino ali druge vrste meso, kakor tudi prave KRANJSKE DOMA NAREJENE KRVAVE IN MESENE KLOBASE edino pri domačem mesarju:

Math Kremesec

SLOVENSKI MESAR

1912 W. 22nd STR.

CHICAGO, ILL.

Phone: Canal 6319.

FIRST NATIONAL BANK

Established 1857

Boste Vi poslali kaj denarja v stari kraj to jesen?

Ako boste, potem se bo Vam dobro izplačalo, da pridete v to banko.

ŽE SEDEM-IN-ŠESTDESET LET smo mi v bančnem businessu in veliko tega časa smo posvetili specialiteti pošiljanja denarja v stari kraj.

Radi naših svetovnih zvez za pošiljanje denarja ste lahko vedno ugotovljeni, da boste pri nas dobili

NAJNIŽJE CENE TUJEZEMSKEGA DENARJA. Pridite!

Premoženje te banke znaša \$13,000,000.00

THE OLDEST and LARGEST BANK in JOLIET

Tako je napočil usodni dan, petek 29. aprila. Navsezgodaj je ostavil Gregor, ki mu skrivnost ni dala miru, speče tovariše in se napotil po mestu v dvobarveni suknji, pisano čepico na glavi, da bi ga niti Tajda ne bila spoznala. Postajal je s citrami pod pazduho zdaj tu, zdaj tam, se šalil z meščani in izkušal izvedeti, kaj da mislijo o kneginji, kaj o cesarju. Spoznal je, da so za oba, in da bodo stali, če se bode treba odločiti, na močnejši strani. Mešal se je med vojake po stražnicah in zapel in zacitral kako cesarsko. A lepo je naletel! Toliko da ga niso tepli; vse je vpilo, da naj zapoje o Vitovcu ali Ostrovharju. Gregor je pregledal ves svoj težavni položaj, in zadnje upanje je bilo, da pride sam do cesarja. In zagledal ga je, ravno ko je šel ta v cerkev; a na eni strani mu je koračil širokopleči Vitovec, na drugi orjaški Ostrovhar in okrog premnogo vajakov. Gregor je planil proti cerkvi in rinil z vso močjo skozi množico, da se je preril do spremstva; a tu sta ga zgrabila dva vojaka in ga potisnila nazaj. Množica je godrnjala o glumaški predrznosti, in marsikatera pest se je dvignila proti njemu. Bridkost je stiskala mladeniču srce, ko je videl, kako blizu je cesarju, a kako daleč od njega. Ali naj bi zapil, da naj se varuje izdajalcev? A kaj bi pomagalo to cesarju, obdanemu od toliko sovražnikov! Saj bi ne prišel od njega glas, zadušen v njegovi krvi! Žalosten se je vrnil Gregor k svojim novim tovarišem. Poskusili so še enkrat svoje igre in šli na določeni kraj. Kmalu se je zbrala tolpa ljudstva pred preprostim odrom. Z mnogovrstnimi glumami je zabaval gledalce, z malim zadovoljnem, poglavar, ženski sta plesali in skakali, Gregor pa je pel in igral s svojimi drugovi in pogledoval željno proti dvorcu, kdaj da jih bodo poklicali pred veliko gospodo. Potekala je ura za uro. Solnce je jelo pripekati, in ljudje so se ozirali proti zahodu, kjer so se zbirali hudourni oblaki. "Naj zagrmí!" je dejal marsikateri. "Imeli bomo dobro vinsko letino." Največ pa so se menili o političnih rečeh in povpraševali, kaj da je novega v knežjem dvorcu. Kadar se je prikazal kak dostojanstvenik, so pozdravljali spoštljivo, lovili besede in jih tolmačili po svoje. Vse je bilo nezaupljivo in izbegano. Vsak bi se rad v miru pokoril prijaznemu cesarju, a nerad se odpovedal svoboščinam in koristim, ki so izvirale iz samostalnosti grofije. Krajevno domoljubje je bilo vrh tega takrat mnogo bolj razvito nego dandanes; in bolela je Celjane zavest, da izgubi Celje kmalu svojo veljavo in zaostane za Gradcem, morda celo za Ljubljano.

Prišlo je poldne. Ob tolikih skrbh ni dišalo Gregorju skromno kosilo, predsedalo mu je laskanje igralk in pohvala načelnika, ki je zadovoljen prešteval prejemke. Zdelo se mu je, da je vse že izgubljeno, vse že prepozno. Dosedno ga preganja nesreča. Težko je čakal, da bi šli zopet pod knežji dvorec, in kakor nesvesten je korakal za tovariši. Prišla je vest, da bode imela gospoda pred mestom turnir ali viteške igre, in ta novica je podrla njegovo poslednje upanje. Sklenil je v obupnosti, da se vrže cesarju pred kolna; tako ga bode opozoril nase in ga posvaril. Zdaj so se odprla grajska vrata, in prijezdila sta na okrašenih konjih dva trobca.

POVRŠNE SUKNJE

IN OBLEKE Z DVOJNIMI HLAČAMI

VELIKA ZALOGA VSAKOVRSNIH JESENSKIH OBLEK PO:

\$30.00 - \$35.00 - \$40.00 in višje

Ta vrednost je mnogo večja, kakor smo jo mogli še kdaj ponuditi v drugih sezonah.

Pa ne samo, da je vrednost večja, ampak tudi izbira je večja in dobro zamišljena, bolj kakor kdaj preje v tej trgovini. — Fantje in mladi možje bodo našli v naši trgovini različnosti v oblekah, natančno narejene po najnovejšem modelu in prihajajočem stylu, katere kupovalci sedaj najbolj zahtevajo. Odraščeni možje pa bodo našli v tej izbiri sedanje in konservativne prejšnje mode obleke, ki so priljubljene njihovemu okusu.

Povabljeni ste, da se zglasite v naši trgovini in si ogledate naše nove jesenske obleke.

V torek, četrtek in soboto imamo odprto zvečer. Ob nedeljah imamo odprto našo trgovino dopoldne.

JELINEK & MAYER, LASTNIKA

1800—1808 Blue Island Ave., Cor. 16th Street. (C.)

IZ JUGOSLAVIJE

(Nadaljevanje s 1. strani.)

Roparski napad.

Na cesti med Gorjem Pijanškim in inpolško graščino sta dva neznana roparja napadla trgovskega potnika Ivana Vranetiča in mu vzela 8700 dinarjev gotovine.

Žepne tatvine.

Trgovcu Sandalu iz Boljuna v Istri so žeparji ukradli med vožnjo iz Zagreba do Zidanega mosta listnico, v kateri je imel 1580 lir, 100 dinarjev in svoj potni list. — Trgovcu Adolfu Kordinu je bilo ukradenih med vožnjo iz Lesc v Ljubljano 1000 dinarjev in razne listine.

Podgana povzročila kratak stik.

Dne 18. m. m. zvečer se je del Zagreba nenadoma zavil v temo. Vse kavarne in gostilne so morale prenehati z obratovanjem, ker ni bilo luči. Tako je ostal Zagreb v temi do 2. ure zjutraj. Uslužbenci mestne elektrarne so ugotovili, da je v Kukovičevi ulici skočila neka podgana preko varnostne naprave ter s tem izzvala kratak stik. Podgana je veljala ta šala življenje. Zagrebčanje so pa morali kmalo pod odejo.

Sleparski agent.

Na več krajih po Dolenjskem se je zglasil potnik Dim, ki se izdaja za zastopnika Singerjevih šivalnih strojev in sicer iz Zagreba in Bjelovara. Možakar je osleparil več strank na ta način, da je sprejel naročnino in nakupnino in je odšel. Ta mož je navađen slepar in ni imel od

NAZNANILO IN PRIPOROČILO.

Cenjenim naročnikom, blagim dobrotnikom in prijateljem in vsem rojakom po državi Colorado, Wyoming in Montani naznanjamo, da jih bo obiskal naš potovalni zastopnik **Mr. Leo Mladich**, ki je pooblaščen pobirati naročnino za liste **Amerikanski Slovenec in Edinost, Ave Maria in St. Francis** in vse drugo, ki je v zvezi z našim podjetjem in imenovanimi listi.

Rojaki prosimo Vas, pomagajte požrtvovalnemu in za katoliški tisek vnetemu možu **Mr. Mladichu** širiti dobro kat časopisje. Prigovarjajte svoje sosedo in prijatelje, da s na liste naroče, da se tako za nese dobro časopisje v vsako slovensko hišo. **Mr. Mladich** vsakomur najtopleje priporočamo!

Uprava A. S. in Ed. Ave Maria in St. Francis.

tvrdke nobenega pooblastila.

Nevaren kaznjenec.

Konrad Strohmaier, po poklicu kovač, ki je bil obsojen kot nevaren vlomilec in tat na več let težke ječe, je pobegnil iz kaznilnice v Karlau v Gradcu. Imel je še pet let kazni. Sumijo, da je pobegnil v Jugoslavijo.

— Durban, Južna Afrika. Colninske oblasti so tukaj pridržale in zastražile parnik Nordmark, ki ima na krovu 1000 pušk, množino strojnice in veliko municije, kar pa ni zabeleženo kot bi moralo biti na listi parnika. Parnik je prišel iz Hamburga in menijo da je orožje namenjeno za Kitajsko.

DRUŠTVO SV. DRUŽINE
(Holv Family Society)
št. 1. D. D. D. Joliet, Illinois.
Ustanovljeno 2. nov. 1914.

Geslo: "Vse za vero, dom in narod, vsi za enega, eden za vse."

Odbor za leto 1924:

Predsednik George Stonich
Podpredsed. ... John Kramaric
Tajnik Paul J. Laurich,

Zapisnikar Frank Videe
Blagajnik Jos. Gršič
Reditelj Martin Bluth

Nadzorniki:

Anton Šraj ml., Anton Barbich, Frank Vranickar.

Društvo šteje 494 članov in članic ter 182 otrok. Za 50c. na mesec se plača v slučaju bolezni \$1.00 bolniške podpore na vsak delavni dan. Od ustanovitve do sedaj se je izplačalo \$12,149.50 bolniške podpore.

Dne 1. marca 1924. se je nahajalo v blagajni \$4788.87.

Rojaki pristopite v naše veliko društvo, kjer se lahko varujete za posmrtnino in bolniško podporo.

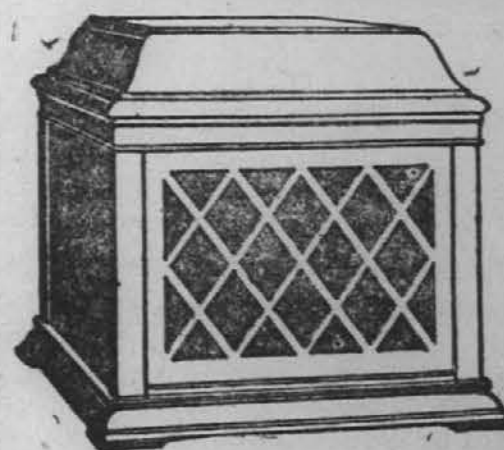
Društvo plača \$1.00 nagrade za vsakega novega člana, kakor tudi Družba sv. Družine plača \$1.00 nagrade; torej \$2.00 za vsakega novega kandidata, ki ga pridobite v društvo.

Naš Mladinski oddelek vanudi lepo priliko, da zavarujete svoje otroke. Ta oddelek raste od dne do dne in bode v kratkem eden izmed najmočnejših.

Za vsa nadaljna pojasnila obrnite se na odbor:

Predsednik: Geo. Stonich, 815 N. Chicago St.; tajnik: Paul J. Laurich, 512 N. Broadway; blagajnik: Joseph Gersich, 401 Hutchinson St. Vsi v Jolietu, Ill.

ELY, MINNESOTA

GRAMOFONI

so pri zabavah kakor naša. Vam odslužijo pri domačih zabavah, kakor vsak godec.

Ako ga še nimate v Vaši hiši, pridite v našo trgovino, ki jih imamo v zalogi in ogledajte si jih. Imamo vsakovrstne slovenske in angleške plešče.

POLEG DRUGEGA imamo v zalogi vsakovrstno blago za šivilje. — Vsakovrstne narejene obleke, za žene, dekleta, male deklice in otroke.

IMAMO veliko izbero moških oblek, močne trpežne hlače in cele obleke za na delo. Vsakovrstne srajce za praznike in za na delo. — Raznovrstno spodnjo obleko. — Klobuke in kape in vse druge potrebščine, ki spadajo v trgovino z mešanim blagom.

TRPEŽNE in močne čevlje za praznike in za na delo. Kakor tudi galoše, "over shoes" za mrzlo vreme, dobite pri nas vsake vrste.

GROCERIJO imamo v zalogi vedno najboljšo, zakar se posebno priporočamo našim gospodinjam.

Pridite in prepričajte se!

Slogar Bros.

ELY, MINNESOTA,

Phone: 104